

Ders : 38

Konu : İnsan Hakları

Tüm insanlar Hz. Âdem'den ve Hz. Havva'dan yaratılmıştır. Hz. Âdem ise topraktır. Arabın, arap olmayana, arap olamayanın arab'a; siyahın, beyaza; beyazın siyaha üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvaya, göredir. Kur'ân-ı Kerîm'de:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا لِتَعَارَفُوا ۗ أَوْ قَبَائِلَ

إِنَّا أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْفُسِكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

“Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz ki Allah, bilendir, her şeyden haberdardır.”¹ buyurulmaktadır.

İslâm; insanın, Allah'ın yeryüzündeki halifesi ve en şerefli varlık olduğunu bildirmektedir.² İslâm, emniyet ve selâmet dinidir. İslâm, insan hak ve hürriyetine önem vermekte ve insana beş ana noktada emniyeti teminat altına almaktadır. Bunlar:

1- Akıl Emniyeti:

İslâm dini, akla çok büyük önem vermiştir. Akıl, imandan önce gelir. Aklı olmayanın dinî sorumluluğu yoktur. Dinimiz, aklın korunması için üç prensip ortaya koymuştur. Bu prensipler:

a- İslâm dini, içkiyi ve uyuşturucu maddeleri yasaklamıştır.

Çünkü bu maddeler, insan aklını tahrip eder, beyin hücrelerini öldürür. Aklı işlevsiz hale getirir. Cinayetlere, trafik kazalarına ve birçok felakete sebep olur. Fertleri ve toplumları uçuruma sürükler. Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلٍ
يُطَانِ الشَّدَّ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

“Ey iman edenler! (Akli örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak, şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz.”³

b- İslâm, kumarı yasaklamıştır.

Çünkü kumar modern hırsızlıktır. Kumar, insanı psikolojik bunalıma sürükler. Çünkü kazanma hırsı, kaybetme korkusu akıl emniyetini ortadan kaldırır. Kısa zamanda kumar ve şans oyunları yoluyla zengin olma düşüncesi ve kişinin buna ulaşamaması sosyal felâketleri hazırlar. Hergün, bir anda bütün servetini kumar masasında kaybeden ve intihar eden insanların haberleri ile sarsılırız. Çoluk çocuğunun rızkını kumar masalarına yatırımların durumu göz önündedir. Kumar illeti yüzünden yıkılan yuvalar, işlenen cinayetler hergün gazete sayfalarını doldurmaktadır. İslâm, bu felaketlere asla izin vermez. İnsan aklını, aile hayatını ve toplumu bu felâketlere karşı emniyet altına alır.

c- İslâm, işkence ve eziyeti yasaklamıştır.

İnsan hayatı kıymetlidir. Ona asla işkence yapılamaz. Mahkum veya zanlıyı işkenceyle konuşturmak

¹ Hucurât suresi 13. ayet

² Bak: Bakara suresi, 30. ayet, Tîn suresi 4. ayet

³ Mâide suresi, 90. ayet

dinimizce yasaklanmıştır. Çünkü işkence, insan aklını tahrip eder, düşüncesine ve duygularına zarar verir. İşlemediği bir suçtu kabul etmek zorunda bırakır. Bu da adâletsizliğe sebep olur.

2- Din Emniyeti:

İslâm dini, hangi inanca ve hangi düşünceye sahip olursa olsun, insanların inançlarında, düşüncelerinde hür olduklarını teminat altına alır. İnaçlara baskı uygulanmasını asla kabul etmez. İnanca baskı uygulamaz, bu konuda insanları zorlamaz. Kur'ân-ı Kerîm'de;

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ

“Dinde zorlama yoktur...”⁴ buyurulmakta ve insanlara inanç noktasından dört hürriyet tanınmaktadır:

- a- Fikir ve inanç hürriyeti,
- b- Bu inancı öğrenme-öğretme hürriyeti,
- c- Bu inanca göre yaşama hürriyeti,
- d- Bu inancı anlatma-yayma hürriyeti.

İslam; hangi din ve inanca sahip olursa olsun bu hürriyetleri bütün insanlara tanımışken, bugün birçok ülkede müslümanlara çeşitli baskılar uygulanmakta, müslümanların kendi inançlarına göre yaşamaları engellenmektedir.

3- Mal Emniyeti:

İslam dininin hedeflerinden biri de, insanların mal emniyetini sağlamaktır. Helal yollardan kazanılan mal ve zenginlik, dünya hayatının süsüdür.

İslam, alınteri ile elde edilen mala ve kazanca zarar verecek her davranışı ve faaliyeti yasaklamıştır. Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurulmaktadır:

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ

“Aranızda (birbirinizin) mallarını haksız sebeplerle yemeyin...”⁵

Ayetteki; “haksız sebeplerden” maksat, faiz, kumar, hırsızlık, gasp, çapulculuk ve rüşvet gibi sebeplerdir.

Malların korunması için İslam, şu tedbirleri almıştır:

- a- İslam, faizi yasaklamıştır:

Faiz, malın değerini bitiren bir mikroptur. Fiyat artışına ve pahalılığa sebep olur. Üretimde maliyeti artırdığı için topluma zarar verir. Aynı zamanda fakir ile zengin arasında uçuruma sebep olur. Yüce Rabbimiz; alışverişi helal kılmış, faizi de yasaklamıştır. Ayette şöyle buyurulmaktadır:

وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا

“...Oysa Allah alışverişi helal, faizi haram kılmıştır...”⁶

Ayrıca faizcilik, başkasının emeğine ve alın terine el uzatmayı mübah gördüğü için Allah, onun manevî bereketini kaldırmıştır. Faize bulaşanlar, dünyada da ahirette de perişan olur.⁷

- b- İslam, rüşveti yasaklamıştır:

Rüşvet, toplum hayatını altüst eden bir kangrendir. İnsanların malını haksız yere yemek, rızası olmadığı halde onu vermeye zorlamaktır. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي فِي النَّارِ

⁴ Bakara suresi, 256. ayet

⁵ Bakara suresi, 188. ayet

⁶ Bakara suresi, 275. ayet

⁷ Bak: Bakara suresi, 278-279. ayetler

"Rüşvet alan da, veren de cehennemliktir"⁸

Rüşvet, başkasının malını haksızlıkla yeme yollarından biridir. Resulullah (s.a.v.):
"Bir hüküm konusunda, rüşvet veren ve alana Allah lânet etsin" ⁹ buyurmuştur.

Emirin hediye alması zehir.

Yargıç rüşvet kabul ederse, kâfir... (N. Fazıl Kısakürek)

c- İslam, kumarı yasaklamıştır:

Kumar, kalbleri fesada veren serveti mahveden, ocakları söndüren, kin ve intikam ateşini körükleyen bir belâdır. Oynayana kazanç veya zarar getiren her türlü şans oyunu kumardır ve haramdır.

Kumar, haksız yere başkasının malını almak, bile bile ortaklaşa hırsızlık yapmaktır. Kumarın adını değiştirmek, Piyango, Loto-Toto, At yarışı v.b. demek onu kumar olmaktan çıkarmaz . Hatta bir çayına, kahvesine dahi oynansa, bu kumardır. Resûlullah (s.a.v.):

مَنْ لَعِبَ بِالزَّرْدِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ

"Kim tavla oynarsa, Allah'a ve Resûlüne isyân etmiştir" ¹⁰ buyurmaktadır.

4- Can Emniyeti:

İslam dinine göre, her insanın hayatı ve onu korumak mukaddestir. İslam, her insanın yaşama hakkını korur ve onu emniyet altına alır. Kalbinde Allah korkusu olan, asla haksız yere cana kıyamaz. Çünkü Cenâb-ı Hak:

"Kim bir cana kıymamış veya yeryüzünde bozgunculuk yapmamış olan bir kimseyi öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibidir.kim de bir insanın hayatını kurtarırsa, bütün insanları kurtarmış gibidir"¹¹

İslam, polisi ve karakolları önce insanın kalbine yerleştirir. Bu da, Allah'a hesap verme düşüncesi ve inancıdır.

5- Nesil Emniyeti:

Bir toplumun geleceği nesil emniyetine bağlıdır. İslam dini, nesil emniyetine çok önem vermiş ve bunu sağlamak için şu tedbirleri almıştır:

a- Zinayı yasaklamıştır. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Sakin zinaya yaklaşmayın, çünkü o; elbette hayasızlıktır ve kötü bir yoldur."¹²
 Resûlullah(s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

الزَّيْنَةُ تُوْرَثُ الْفَقْرَ

"Zinâ (İnsana) fakirliği miras bırakır" ¹³

b- Zina ve fuhşa götüren yolları yasaklamıştır.

O ne tatlı günlerdi nenem hakkı tanırdı,

Saçının bir telini, kuş görse utanırdı. (M.Necati Bursalı)

c- Evliliği emretmiştir.

⁸ Terğîb ve Terhîb, Hâfız el-Münzîri, C.4, sh. 428

⁹ Terğîb ve Terhib – C.4, Sh.429

¹⁰ Sünen-i Ebi Dâvûd – C.5, Sh.580,

¹¹ Maide suresi 32. ayet

¹² İsrâ suresi, 32. ayet

¹³ Terğîb ve Terhip - C.5, Sh.39

Alınacak dersler:

1. Rabbimiz Allah cc ne güzel ifade etmiş; **“Ey İnsanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O’ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz ki Allah, bilendir, her şeyden haberdardır.”**
2. İnsan , Allah’ın yeryüzündeki halifesi ve en şerefli varlığıdır.

Not: Bu hafta:

- 1-Bu dersi bir grup arkadaşımızla paylaşalım.
- 2-Resûlullah (s.a.v.)’in tavla ile ilgili hadisini ezberleyelim.